

Apotheker Paul Lebbink geeft toe 'lekker provocatief' te zijn geweest

Aankondiging medicijn na te maken kwam uit ergernis over geheime deals

Thieu Vaessen
Amsterdam

In de ruimten boven de Transvaal Apotheek in Den Haag zijn bouwvakkers hard aan het werk. Muren en kozijnen zijn weggebroken, de ondervloer ligt bloot. Apotheker Paul Lebbink blikt tevreden rond. Hier komt zijn brandschone bereidingsruimte, waar hij zelf medicijnen kan maken. 'Met overdruk, zodat straks alleen schone lucht naar buiten kan en geen vieze lucht naar binnen.'

Lebbinks Transvaal Apotheek behoort inmiddels tot de minderheid van apotheken die nog in staat zijn zelf medicijnen te bereiden. Van 'eigen bereidingen' maakt hij een speerpunt. Zo maakt hij nu al op behoorlijke schaal wietolie, onder meer bestemd voor patiënten met parkinson en voor kinderen met epilepsie.

Twee maanden geleden was Lebbink groot nieuws omdat hij de strijd aanbond met de farmaceutische industrie. De apotheker kondigde aan dat hij het nieuwe, dure geneesmiddel Orkambi voor patiënten met taaislijmziekte ging namaken. Fabrikant Vertex vroeg oorspronkelijk € 170.000 per patiënt per jaar voor het middel. Lebbink had uitgerekend dat hij het met grondstoffen uit China voor € 20.000 à € 30.000 kon maken.

De Haagse apotheker kreeg veel adhesiebetuigingen. 'Het is erg flatterend. Patiënten noemden me een held, omdat ik probeer de discussie over geneesmiddelen open te breken. Collega-apothekers boden aan me een dag gratis te komen helpen.'

Maar Lebbink en de Transvaal Apotheek hebben voorsnog geen hulp nodig. Want een eigen bereiding van Orkambi komt er

voorlopig niet, geeft hij nu toe. De reden is simpel. Er is geen behoefte aan een nagemaakt middel, omdat het origineel beschikbaar is voor alle 750 patiënten die er baat bij kunnen hebben. Dat komt door een prijsakkoord tussen Vertex en het ministerie voor Volksgezondheid. De hoogte van de afgesproken prijs is geheim.

Lebbink vertelt dat hij vorig jaar november bewust de publiciteit zocht, ondanks het prijsakkoord. Hij ergerde zich aan de geheimzinnigheid rond het akkoord en wilde een statement maken. 'Ik dacht: ik ga in ieder geval melden dat ik het ook kan maken. En ik roep de minister lekker provocatief op eerst bij mij langs te komen, alvorens weer een geheime deal te sluiten. Dan weet die voortaan wat de ondergrens is om de onderhandelingen in te gaan.'

De aankondiging van Lebbink stuitte twee maanden geleden ook op scepsis, vooral bij deskundigen die betwijfelden of hij een effectieve en veilige kopie van Orkambi kon maken. Anderen wazen erop dat hij juridisch gezien zijn hand mogelijk zou overspelen, omdat Vertex alle eigendomsrechten op het medicijn heeft.

Lebbink erkent nu dat hij nog niet heeft geprobeerd Orkambi na te maken. 'We denken dat we het kunnen.' Of het echt lukt, weet hij nog niet zeker. Hij kan nog niet proefdraaien, omdat de kleine hoeveelheid bestelde grondstoffen uit China nog niet is aangekomen. Hij verzekert dat hij het medicijn alleen aan patiënten zou meegeven als een onafhankelijk laboratorium positief oordeelt over de kwaliteit ervan.

Het plan om zelf Orkambi te maken heeft hij nog niet helemaal opgegeven. 'We gaan door met de voorbereidingen. Want door onze aankondiging, is de discussie over medicijnenprijzen verhevigd. We moeten de druk er nog even op houden.'

Maar duidelijk is ook dat Lebbink inmiddels andere prioriteiten heeft. Zo studeert hij momenteel op mogelijkheden om enkele medicijnen tegen ADHD na te maken. Dat is veel minder controversieel, omdat deze middelen uit patent zijn of binnenkort uit patent lopen.

Strijd aangaan

'We moeten de druk er nog even op houden'

Adhesie

'Collega's boden aan om me een dag gratis te helpen'